

و به حق می‌توان استاد دکتر ثبوتی را از برجسته‌ترین پیشکسوتان فیزیک ایران دانست.

حقیر بیش از سی سال است که از چشمه جوشان و زلال علم و دانش استاد بهره برده‌ام و همواره از شخصیت جاذب و گیرای ایشان تأثیر گرفته‌ام. حقیقت بر من حلال و عمرش دراز باد.

یدالله پاکپاری

برای استاد ثبوتی

سخن گفتن از استاد ارجمند و پیش‌کسوت، دکتر یوسف ثبوتی، برای من کاری دشوار و تقریباً غیرممکن است. اینها که می‌نویسم صرفاً از سر یادآوری لحظاتِ خوش گذشته در حضور استاد است.

در سال ۱۳۴۸ دانشجوی سال دوم رشته فیزیک در دانشگاه فردوسی بودم. می‌شنیدم که قرار است استادان جدیدی تشریف بیاورند. زمانی نگذشت که استاد ثبوتی با همان چهره جدی و مصممِ همیشگی‌اش از راه رسید. در آن زمان فرصت برای همه مغتنم بود و علاقه به یادگیری در همه وجود داشت. ایشان با تجارب زیاد از آمریکا آمدند و بلافاصله مسئولیت دانشکده علوم به عهده‌شان گذاشته شد. اما کارهای اجرایی مانع فعالیت‌های علمی‌شان نمی‌شد. قبل از ورود به دانشگاه اساساً اطلاعی از نجوم نداشتم. در آن سال درس نجوم عمومی را که استاد ثبوتی تدریس می‌کردند به عنوان درس اختیاری انتخاب کردم. نحوه بیان مطالب به گونه‌ای بود که رفته رفته در خودم علاقه و آفری به این

شاخه از علوم حس کردم. این درس و این استاد موجب شد که به طرف نجوم کشیده شوم و سرانجام در دانشگاه خدمت کنم. استاد در اعتماد بخشیدن به دانشجوی رفتار منحصر به فردی داشتند. من در تمام ۲۵ سال تدریس در دانشگاه پیوسته سعی کرده‌ام روش ایشان را به کار ببرم. انضباط استاد در امور دانشکده نیز چنان مؤثر بود که دوره کوتاه ریاست ایشان آثار خوب طولانی مدتی برای دانشکده داشت. در شرایط آن زمان عوامل گوناگونی موجب شد که استاد بیش از یک سال در مشهد نماندند و به شیراز رفتند. اوقات حضور دکتر ثبوتی در مشهد از هر لحاظ برای من و شاگردان دیگرشان آنقدر لذت بخش بود که فراموش شدنی نیست.

سال‌های زیادی از آن دوران گذشت تا آنکه در سال ۱۳۶۹ استاد را در کنفرانس سالانه انجمن فیزیک دیدم. سنی از ایشان گذشته بود اما همان چهره مصمم را داشتند. با اشتیاق خودم را معرفی کردم و از خاطرات سال ۱۳۴۸ گفتم. یادم است که واکنش خاصی نشان ندادند. به حساب این گذاشتم که استاد از این لحظات مواجهه با شاگردان سابقشان فراوان داشته‌اند. شاگردان قدیمی همیشه احترام خاصی برای استادان خود قائل‌اند، حتی اگر در کسوت همکار با آنها مواجه شوند. رفته رفته ضرورت تأسیس انجمن نجوم ایران پیش آمد و این واقعه خوش با حضور استاد و همکارانی دیگر تحقق پیدا کرد. اکنون سه دوره متوالی است که در محضر استاد از تجارب ارزنده ایشان بهره می‌بریم و با دیگر همکاران در جهت اعتلای علم نجوم در کشور برنامه‌ریزی می‌کنیم.

شهرت بین‌المللی دکتر ثبوتی مایه مباهات همه اعضا و هیئت مدیره انجمن نجوم ایران است. تلاش‌های ایشان در توسعه علم و بخصوص علم نجوم در کشور چیزی نیست که این قلم قادر به وصف آن

باشد. با این که ۳۰ سال از اولین دیدارم با استاد که راهگشای آینده‌ام بوده است می‌گذرد، هنوز خودم را شاگرد ایشان می‌دانم. کاش ما شاگردان دکتر ثبوتی بتوانیم ثمره خوبی از خدمات فراوان ایشان باشیم. هفتادمین بهار زندگی استاد مبارک باد. برایشان آرزوی سلامتی و موفقیت روزافزون دارم.

هوشنگ قنبری